

Krajany v Texasu nadchla výstava historika Vorla o českém původu dolaru

17.1.2024 - | Univerzita Pardubice

S nadšením přivítali čeští krajané v texaském městečku La Grange putovní výstavu Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru. Do amerického státu s největší českou menšinou ji v závěru minulého týdne přivezli zástupci Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Pardubického kraje a Východočeského muzea v Pardubicích.

Spolupráci s krajanským Texaským centrem českého dědictví a kultury (Texas Czech Heritage and Cultural Centre) zahájili v roce 2012 historici Univerzity Pardubice. Na to navázal Pardubický kraj, který do Texasu již dvakrát přivezl lidovou muziku studentů pardubické Konzervatoře na místní festival a účast plánuje také v letošním roce. Další spolupráce pokračuje v oblasti muzejnictví, a to v součinnosti s Východočeským muzeem v Pardubicích a Filozofickou fakultou Univerzity Pardubice.

Zahraniční zájem o putovní výstavu Východočeského muzea dokládá, jak je jeho kolekce numismatiky unikátní. *„Kompletně mapuje vznik a vývoj řady tolarových měn v Evropě v 16. století, jejichž dobové pojmenování tolar později zobecnělo jako označení všech ražeb tohoto typu včetně USA. Proto jsme připravili i putovní výstavu na toto téma, která zároveň propaguje naši stálou expozici,”* vysvětlil ředitel muzea Tomáš Libánek.

Název dolaru spojuje krajany s domovinou

Autor výše zmíněné výstavy, historik prof. Petr Vorel z Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, potvrdil velký zájem o numismatickou tematiku v texaské komunitě potomků dávných českých osadníků: *„Přímá vývojová vazba mezi českým tolařem z 16. století a současnou americkou měnou není v USA příliš známa. Přitom víme, že nejstarší prapředek současných amerických dolarů se symbolicky zrodil díky rozhodnutí českého zemského sněmu v Praze dne 9. ledna 1520. Pro ty Američany, kteří se hrdě hlásí ke svým českým předkům, je to cenná vazba k dávné domovině, která má v USA velkou váhu.”*

„Americké publikum fakt, že název jejich měny má původ v Česku, fascinuje. Pro pardubické muzeum je velkou ctí, že může prezentovat významnou kolekci právě v Texasu, kde je skutečně velká česká stopa už od 19. století. Výstava je důležitá i pro tamní komunitu, neboť na různých aktivitách v rozličných kulturních centrech je vidět, jak je pro ně zásadní identifikovat se s českými kořeny a kulturou,” dodal Libánek.

Texaská vlajka míří do Pardubic

Mezi hosty vernisáže nechyběl ani český honorární konzul v Texasu Brian Vaníček. Ten také hostům z České republiky předal vzácný dar – vlajku státu Texas i s certifikátem, který potvrzuje, že nad tamějším Kapitolem vlála 28. října 2023. *„Vlajku státu Texas jsme se rozhodli zařadit do sbírky Východočeského muzea jako památku na spolupráci s tamějšími krajany,”* prozradil ředitel Libánek.

Česká kultura v Texasu žije

Texaská krajanská centra jsou soukromá a financují je dárci, o jejich chod se starají desítky dobrovolníků. Kromě toho v La Grange je to například České kulturní centrum a muzeum v Houstonu. Pravidelně pořádají české festivaly, koncerty a výstavy. La Grange se navíc chlubí i velkým muzeem, které v dochovaných budovách nebo jejich replikách opečovává předměty

dokumentující historii, jazyk a kulturu imigrantů z českých zemí. Před deseti lety již přivítalo jinou výstavu Východočeského muzea a pardubické univerzity s názvem Tisíciletá tradice české měny.

„Možná si u nás nedovedeme představit, co pro mnoho lidí v USA znamená udržovat si kulturní identitu národa svých předků. Lidí s českými kořeny je ve státě Texas přes 200 tisíc. Sdružují se v mnoha dobrovolnických organizacích, vytvářejí kulturní a volnočasové komunity. A díky tomu tu můžeme zprostředkovat i další kulturní a případně i byznysové příležitosti. Za pár dní se do Houstonu na podobnou misi spolu s českými podnikateli chystá například ministr dopravy Martin Kupka," řekl náměstek hejtmana Pardubického kraje Roman Línek.

<https://www.upce.cz/krajany-texasu-nadchla-vystava-o-ceskem-puvodu-dolaru>